

UVODNIK

UVODNIK

U januaru 2010. godine u okviru seminara „Islamski diskurs u/za BiH (stanje, perspektive i prioriteti)“, profesorica Zehra Alispahić držala je predavanje „Naš diskurs o ženi“. Na njenu konstataciju, kako Islamska zajednica u BiH, tačnije njeni Uredi, nemaju senzibiliteta za zapošljavanje ženskih kadrova, iz publike se čuo komentar „Neka sebi osnuju udruženje“. Upadice se, na prvi pogled čine bezazlene, ali ukoliko se fokusirate na sadržaj, jasno vam je da jedna ovakva, uopće nije.

Dakle, upadicom, jednog uvaženog alima unutar struktura Islamske zajednice, naglas se kazalo ono, što godinama već, svi vidimo. Bez obzira na to što je na području BiH teološki obrazovni ambijent već odavno nakhlonjen ženama kojima je omogućeno da stiču teološko obrazovanje i odgovarajuća zvanja, Islamska zajednica je dominantno muška zajednica kada je riječ o njenim strukturama, tijelima i visokoobrazovnim institucijama, a prisustvo žena je skoro zanemarivo. Prema zvaničnim dokumentima Islamske zajednice u BiH, žene mogu obavljati unutar njenih organa sve one funkcije za koje nisu postavljene šerijatske restrikcije, dakle one bi mogle obavljati i one najviše pozicije rukovodilaca Ureda, predsjednika Sabora, člana Ustavnog suda ili šefa Kabineta Reisul-uleme. Takođe, nema restrikcija kada su u pitanju obrazovne ustanove unutar IZ-e (profesorski kadar u medresama i fakultetima). Uvažavajući sve navedeno, glasni komentar o kojem je riječ, ali i tiha praksa, naizgled nam kazuju da žena (posebno ona obrazovana na visokoškolskim institucijama IZ u BiH), kada je u pitanju IZ u BiH:

- ne treba imati ambiciju ostvarivanja svoga zvanja unutar IZ i treba osnovati sa nekim drugim ženama Udruženje žena. (Kakve naravi udruženje? S kojim ciljem?)
- ne treba pokušavati mijenjati bilo šta o ovom pitanju unutar Islamske zajednice već osnovati Asocijaciju žena unutar IZ-e te se na taj način ostvariti. (Kako bismo reagirali na Asocijaciju muškaraca unutar IZ-e?) ili
- (u budućnosti) biti članom nekoga potencijalnog Ureda za ženu i porodicu, jer - *tapiju* na postojeće Urede IZ, i njene strukture drže muslimani-muškarci.

Naizgled se čini, dakle, da zajedništvu na putu dobra nema mjesta, da je rod, a ne obrazovanje i sposobnosti ono što nas određuje kada su u pitanju angažmani unutar IZ-e. Negdje se *sakrila* istina da muslimanska Tradicija ne priznaje ovakvu rodnu neravnopravnost.

Njegova eminencija reisul-ulema dr. Mustafa Cerić je u decembru 2011., u Istanbulu održao predavanje na temu *Uloga žene u islamskom miru i sigurnosti* gdje je, između ostalog, kazao sljedeće: „... ja bih savjetovao ženama da se same bore za svoja prava, jer nisam siguran da će ih imati ako budu čekale našu mušku milost.“

Ako je milost ono što ima uticaj na jednakopravnost, poznavajući bosanske prilike, muslimanke su našle tu *mušku milost* na fakultetima diljem BiH, Ustavnom sudu BiH, raznim državnim institucijama i td., ostalo nam je još, dakle, da je dočekaju unutar Islamske zajednice.

Iako izgleda *crno*, treba reći da u IZ ne postoji sistemska *brana* koja isključuje žene, više je to stanje uvjetovano kulturno-historijskim prilikama, za čije je promjene potrebno vrijeme i volja. Treba reći i to, da iskoraci na ovom polju postoje, naprimjer da je za savjetnicu Reisu-l-uleme u njegovom Kabinetu imenovana žena. Svaki iskorak treba pozdraviti, a sigurno je da će doći vrijeme kada će znanje i sposobnost, a ne rod, odlučivati o angažmanima; vrijeme kada će najbolji, muškarci i žene, voditi Islamsku zajednicu.

U ovom broju *Muallimov forum* našim čitateljima donosi tekstove koji se tiču uloge i pozicije muslimanke danas. Prof. dr. Rešid Hafizović, prof. dr. Enes Karić, prof. dr. Fahira Fejzić-Čengić, mr. hfg. Behija Mualosmanović-Durmišević, mr. Zehra Alispahić, mr. Sehija Dedović, mr. Đermana Šeta i mr. Dževada Šuško, postavljaju pitanja, na koja ćemo, morati naći odgovore, zbog generacija muslimanki koje dolaze. Ako za njih i njihove potencijale, mišljenja i stavove ne bude stvarnog mjesta unutar IZ-e, za njih će mjesta naći *neki drugi*.

Senada Tahirović